Mozart, Mandeal, Mercedes...

(Grigore Constantinescu – 14 februarie 2007)

...altfel spus, Creatorul, Interpretul și Sponsorul, iată triada mai binelui artei în general, a muzicii în special. Acesta este și subiectul unei reuniuni elegante petrecute la Ateneul Român într-o seară de duminică, având muzica lui Mozart în epicentru, pe Cristian Mandeal la pupitrul Orchestrei de Cameră a Filarmonicii, ca interpret, și faimoasa Mercedes Benz ca sponsor oficial. O sală plină de melomani dar, totodată, o sală mondenă care a urmărit un program interesant, deși de-abia s-a încheiat, în 27 ianuarie, Anul Mozart.

În pauză invitații au fost serviți cu șampanie. Ceva care seamănă a vremuri bune, nu-i așa ? Mai ales că freamătul primăvăratic al acestui februarie neobișnuit rimează cu eterna tinerețe a muzicii ascultate.

Repertoriul ales de Cristian Mandeal are ceva care oferă ascultătorului perspectiva cronologică îmbinată cu neobișnuitul. Poate că nu este vorba de surprindere, când ascultăm **„Casațiunea în si bemol major”**, scrisă de foarte tânărul compozitor pentru Salzburg în vara anului 1769. Curioase sunt însă componentele sale, căci mișcările repezi sunt așezate în moda divertismentelor epocii, dar mișcările lente anunță un lisim romantic și sentimental care îl va caracteriza pe autorul paginilor nostalgice din mijlocul concertelor pianistice de mai târziu. Să spunem poate că am ascultat opera unui creator în curs de autodefinire, ceea ce a urmărit să ne ofere și Cristian Mandeal, alăturând impulsurilor ritmice, fraze largi în pianissimo. Bernard Pommier, cel care a inaugurat nu de mult noul nostru Steinway, a revenit destul de curând după ultima sa prezență la Ateneul Român, cu **„Concertul în re minor nr.20”**. Viziunea sa pragmatică se confirmă, ca și certitudinile tehnicii, ale tușeului pozitiv cântărit și ambianța unei atitudini fără probleme în fața problematicii spirituale mozartiene. Dăruit, la aplauzele publicului, suplimentul a fost parcă la lejer în contactul cu claviatura, parcă interpretul răsufla ușurat de depășirea etapei anterioare.

Aici s-a încheiat și prima parte a programului, dinaintea cupei de șampanie oferite de organizatorii-sponsori publicului deținător de invitații speciale (cu tichete). Muzical, a urmat ceva cu totul neobișnuit, căci cine ar răspunde cu certitudine care este motivația compunerii dipticului **Adagio și Fuga în Do minor**. Privesc în scrierile lui Cioran pentru a găsi o oarece explicație: „Mozart? Glolurile din nefericirea mea... sau... De ce iubesc pe Mozart? Fiindcă el mi-a descoperit ce puteam fi, dacă nu eram opera durerii”. Deși un mare gânditor pe liniile polifoniei, aici compozitorul era altfel, parcă tulburat de întrebări grave. Așa cum „altfel” a răsunat și acea **„Glumă muzicală”** cu care s-a încheiat concertul, partitură aproape contemporană cu cea a Fugii ascultate mai înainte. Cum poate exista o asemenea diversitate, libertate, independență, într-o perioadă în care compozitorul nu era departe nici de ultimele sale trei simfonii? Motive de mirare care ne învață că în anul Mozart nu am ascultat prea multă muzică aparținând „soarelui Vienei”. Ceea ce nu privea spre Baroc, aparținea romanticilor; finalul acestei „glume” îl anunță pe Mendelssohn, iar jocurile cu sunetele sunt dovada unei maleabilități pe care, cu efort, le-au stăpânit și interpreții.

Orchestra de Cameră a Filarmonicii este un fel de elită a unui ansamblu de... elită, cu muzicieni capabili a susține solourile Andei Petrovici la primul pupitru violonistic. Firește, și cu un dirijor care ne-a invitat să trăim laolaltă, tot după spusele lui Cioran, acea lecție de eleganță în care „Grația

este un triumf asupra tristeții”. Creatorul, Interpretul și Sponsorul și-au făcut deplin datoria, pentru această întâlnire de la care am plecat zâmbind...